

בליל שבת קודש ובשבת קודש בבוקר פרשת במדבר
ה'תש"ס היתה שמחת שלום זכר וברית מילה של נכד
מוהרא"ש נ"י בבית מדרשו, ולא איסתייע מילתא לדרוש אז
ברבים.

סעודה שלישית פרשת במדבר ה'תש"ס

בסעודה שלישית, סעודת רעווא דרעווין, דיבר מוהרא"ש נ"י
דיבורים נוראים ונפלאים מאד על פי דברי רביז"ל בליקוטי
מוהר"ן חלק ב' סי' צ"א, המדבר מהתקשרות אל צדיקים,
עייזן שם.

פתח ואמר מוהרא"ש נ"י, בפסוק אחד לפני העשרת הדברות
כתיב (שמות כ') וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה לְאמֹר", ומגלה
רביז"ל על פסוק זה גילוי נורא ונפלא מאד, שהוא הקדמה
לכל העשרת הדברות, וכל העשרת הדברות כלולות בו,
ואומר רביז"ל, דע, פי ההתקשרות באמת לצדיקים אמתים. הוא תועלת
גדול מאד מאד, פי על-ידי-זה זוכין לתשובה שלמה ולכפרת עוון, ונמסקין
הדינין ונתבטליו לגמרי, ונעשה על-ידי-זה יחוד קדשא בריך הוא
ושכינתה.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה עיקר תקוות האדם בזה
העולם, להגיע אל תיקונו האמיתי והנצחי בזה ובבא לנצח,
הוא על ידי התקרבות והתקשרות אל צדיקים אמיתיים, כי
על ידי שאדם מקורב ומקושר אל צדיק אמיתי, הצדיק מורה
לו דרך בחיים איך להתקרב אל הקדוש ברוך הוא, ואיך

להחזיק מעמד בכל אשר עובר עליו בחיים, עד שיגיע אל תכליתו הנצחי שבשביל זה נברא, ואדם מוכרח להיות מקורב אל צדיק אמיתי להגיע אל כל זה, כי כל זמן שהוא לבד וחושב שהוא יכול בעצמו להשיג אל הכל, הוא בטעות ובדמיון גדול, כי כל אחד קרוב אצל עצמו, ואינו רואה חוב לעצמו, וכמו שאמרו חכמינו הקדושים (יבמות כ"ה): אין אדם משים עצמו רשע, וכן אמרו (נגעים פרק ב') כל הנגעים אדם רואה חוץ מנגעי עצמו, ולכן אף פעם לא יבין אדם איך שהוא באמת רחוק כל כך מהקדוש ברוך הוא, וכשהוא לבד נכנס בו ישות וגיאות שאין בעולם כמוהו, ובדרך זה הוא נשאר מבחוץ לגמרי, לא כן כשהוא מקורב אל צדיק אמיתי, הצדיק מראה לו איך שיש הרבה יותר להשיג בזה העולם, ואיך שעדיין לא התחיל כלל להשיג השגות אלקותו יתברך, וזה נותן לו חשק וכיסופין לעלות בכל פעם יותר ויותר, ולכן עיקר התשובה תלוי בהתקשרות לצדיקים, כי הצדיקים פותחין את עיני האדם, ובעיקר להסתכל על עצמו (ליקוטי מוהר"ן חלק ב' סי' ע"ב), ואז האדם מתחיל להשכיל לעצמו עצות ודרכים איך לחזור ולהתדבק בהקדוש ברוך הוא באמת.

והנה רביז"ל מדקדק כאן לומר "התקשרות לצדיקים" ולא "התקרבות לצדיקים", כי ההתקרבות לבד אינו מספיק, כי הנה האדם יכול להיות מקורב אל הצדיק, והנה יכול להתרחק ממנו ועוד לבעוט בו חס ושלום, אחר כל הטובות האמיתיות והנצחיות שקיבל ממנו, כי הבחירה והנסיון של האדם גדול מאד בזה בעולם, ובכל פעם נכנס באדם ספיקות ובלבולים, האם באמת כדאי לו לשמוע אל הצדיק ולקבל עצותיו האמיתיים, ובפרט כשגם שומע כל מיני לשון הרע

ורכילות על הצדיק, ואיך שבני אדם מזלזלים בו ועושים ממנו ליצנות, אזי הנסיון קשה וכבידה מאד, כי ברית כרותה לשפתים, ומיד שאדם שומע לשון הרע ודיבורים אסורים על הצדיק, נכנסים בו כל מיני קושיות וספיקות, אבל אם האדם היה עושה חשבון לנפשו איך שהיה נראה לפני שהתקרב אל הצדיק, ואיך הצדיק ריחם עליו וטיפל בו וקירב אותו אל הקדוש ברוך הוא, לא היה שייך כלל לרחק אותו מן הצדיק, אבל לא כל אחד מסוגל לעשות חשבון כזה לנפשו, ולכן הוא מתבלבל ממה שבני אדם מדברים על הצדיק, וזה גורם לו להתרחק גם כן חס ושלום, ולכן העיקר הוא "התקשרות אל הצדיק" לקשר עצמו אל הצדיק בקשר עליון וחזק מאד שאי אפשר להתיר כלל, וכמו שפעם התבטא רביז"ל לאנ"ש, "כבר תפסתי אתכם בשק" וענה ואמר מוהרנ"ת ז"ל אל רביז"ל "רבי, פארבינד" (רבי, תקשור), היינו תקשור את השק לבל נוכל לברוח משם, כי ההתקרבות צריך להיות התקשרות חזק, שבכל מה שרק יעבור עליו, לא ירחיק אותו מן הצדיק, כי תמיד יסתכל על עצמו היטיב איך היה נראה בלי הצדיק, וזה תמיד יעורר אותו לחזק את התקשרותו אל הצדיק יותר ויותר.

ואמר מוהרא"ש נ"י, שבענין התקרבות והתקשרות אל צדיק, האדם צריך שיהיה לו על כל פנים איש אחד שהוא מקבל ממנו מרות, ושהוא מבטל עצמו אליו, יהיה מי שיהיה, היינו אם אפילו לא יהיה אדם כל כך גדול במעלה מאד, אבל לכל הפחות יהיה לו התבטלות אליו, ויהיה מוכן לקבל דבריו על כל אשר יאמר כי הוא זה, כי מיד שיש לאדם התבטלות אל איש כשר וירא ה', כבר יש לו תקוה לחזור בתשובה שלימה,

ולהתקרב אל הקדוש ברוך הוא באמת, מה שאין כן כשאדם מזלזל בכולם, ונדמה לו כאילו כבר אין צדיקים וגדולים בעולם, וכולם כלא בעיניו, זהו סימן שמושרש בו ישות וגיאות סרוחה מאד, שלא מניח אותו לבטל את עצמו לאף אחד, וזה עיקר כשלונו ומפלתו חס ושלום, ולכן כל אחד מוכרח למצוא לעצמו צדיק וירא ה' שיבטל עצמו אליו, ואז יהיה בטוח שיזכה לחזור בתשובה באמת.

וממשיך רביז"ל, פי איתא בזהר הקדוש (ויגש דף רו:): "פי הגה המלכים נועדו" 'תריין עלמין קדישין, עלמא עלאה ועלמא תתאה וכו', פד מתתברן פחדא פדין כל אפי ין נהירין וכל חובין אתעברו וכו', עין שם פי דע, פי יש שני בחינות חכמה: חכמה עלאה וחכמה תתאה וחכמה תתאה נמשך מחכמה עלאה, ויונק ומקבל משם והוא כמו הרב והתלמיד, פי מה שיהרב מלמד עם תלמידו והתלמיד מקבל ממנו, הוא בחים. חכמה עלאה וחכמה תתאה וחכמה עלאה, דהינו מה שיהרב מלמד להתלמיד זה בחים. יוד, ומה שהתלמיד מקבל ממנו, שזה בחים. חכמה תתאה, הוא בחינת למד, שיהוא בחינת מגדל הפורח באויר (תגיגה טו: עין רש"י שם) פי הלב פורח באויר ושומע מה שיהרב אומר, ועל-ידי זה מבין האדם השומע, פי עקר הבנת התלמיד הוא על-ידי הלב, פי הרב צריך לומר דברים המתנשבין על הלב ולהתבונן, במה שאמר הרב, וכמו שכתוב (משלי י"ז): "לקנות חכמה ולב און." ועל-כן מה שהתלמיד מקבל הוא בחים. למד, בחים. מגדל הפורח פנ"ל וזה בחים. למד, לשון תלמיד הלמד מהרב מ צא שיהרב והתלמיד, שהם בחים. חכמה עלאה וחכמה תתאה, הם בחינת למד יוד, ודע, פי כלל התורה הקדושה הוא בחים. חכמה עלאה, וכלל התקמות שבעולם נמשכין מבחינת חכמה תתאה, וכשהתקמות שבעולם שיונקים מחכמה תתאה הם נפרדים מהתורה ומהשם ותברך, מבחים. חכמה עלאה, כמו התלמיד שאינו רוצה להבין מה שיהרב אומר, זה בחים. מעוט הלבנה, בחים. גלות השכינה פי כל אדם באשר הוא שם, הוא צריך לקשר שכלו ממקום שהוא להתורה ולהשם ותברך, שהוא בחינת חכמה עלאה אבל אם מפריד שכלו וחכמתו, חס ושלום, מהשם ותברך, זה בחינת (משלי ט"ז): "ונרען מפריד אלופ", שמפריד אלופו של עולם, וגורם, חס ושלום, פגימת הלבנה על-ידי שאינו

מְקַשֵּׁר חֲכָמָה תְּתַאֵה בְּחֲכָמָה עֲלֵאָה, דְּהִינּוּ שְׂאִינּוּ מְקַשֵּׁר הַחֲכָמוֹת שֶׁל כָּל
הָעוֹלָם לְהִשָּׁם תְּבָרַךְ וּלְהַתּוֹרָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת חֲכָמָה עֲלֵאָה פְּנִ"ל:

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה יש שני מיני חכמות, חכמה
עלאה וחכמה תתאה, חכמה עלאה היא חכמת התורה
הקדושה, שהיא חכמת הקדוש ברוך הוא כביכול, כי הקדוש
ברוך הוא צמצם את חכמתו יתברך, והלביש אותו בתוך
התורה הקדושה, ועל ידי שאדם לומד תורה הוא נכנס בתוך
חכמת הקדוש ברוך הוא, ומאיר על נפשו אור חכמתו
יתברך, וכל מה שאדם נכנס בתוך התורה הקדושה, כן מאיר
עליו חכמתו יתברך, שזהו עוצם מעלת הקובע לעצמו
שיעורים כסדרן בכל מקומות התורה הקדושה, לעבור
ולטייל בכל מקומות התורה ממש, כי דברי תורה עניים
במקום זה ועשירים במקום אחר, ומה שלא כתוב כאן כתוב
כאן, ולכן צריכין להיות בכל מקום ממש, ורביז"ל קבע לנו
בכמה מיני שיחות קדושות (עי' שיחות הר"ן סי' ע"ו) את סדר דרך
הלימוד, איך שכל אחד ואחד יכול לזכות להיות בכל
מקומות התורה ממש, אם רק יציית העצה הקלה והנעימה
של רביז"ל, ללמוד כסדרן בכל ספרי התורה הקדושה, תנ"ך,
ששה סדרי משנה, גמרא בבלי, ירושלמי, תוספתא,
מדרשים, וזוהר, רמב"ם, טור, ושולחן ערוך וכו' וכו', וכל מה
שאדם מרבה בלימוד התורה, הוא רואה שאין סוף וקץ
לחכמתו יתברך, וכמו שפירש הבעל שם טוב הקדוש זי"ע
את הפסוק (תהלים י"ט) תורת ה' תמימה, שאחר כל מה שאנחנו
לומדים, תורת ה' נשארת תמימה, שעדיין לא נגענו בה כלל,
כי התורה הקדושה מחכמה עלאה יוצאת, ואין סוף וחקר
לחכמתו יתברך כלל, ולכן כל זה נקראת חכמה עלאה.

וחכמה תתאה היא חכמת האדם בזה העולם התחתון, כי כל אחד ואחד נברא עם נקודה של חכמה, מהקטן שבקטנים עד הגדול שבגדולים, כי כל אחד ואחד יש לו איזה חכמה לעצמו, כמו שרואין אצל תינוק קטן, שיש לו חכמה איך להשיג את מה שהוא צריך, לבכות או בדרך אחרת כיוצא בו, וכן היותר מבוגר יש לו כל מיני חכמות ושכליות איך להגיע אל מבוקשו בדרך היתר או בדרך איסור חס ושלום, ואפילו איש משוגע ופתי שאין לו שכל כמו כל אדם, גם יש לו חכמה לעצמו, שלא ילך לישון רעב, ויחפש וימצא לעצמו באיזה פח זבל אוכל להשיב את נפשו, הרי שכל אחד ואחד יש לו איזה חלק בחכמה תתאה, רק מי שיש לו חכמה יותר גדול, אזי יוכל לגדל את שכלו עד שיגיע לחכמות חשובות ויקרות, כמו החכמים הגדולים שהמציאו המצאות חשובות בעולם, כגון המצאת החשמל, והרכב, והמטוס וכו' וכו', וכן רופאים שהמציאו רפואות שונות לכמה מיני מחלות וכו', והכל בוודאי רק מלמעלה, היינו כשמגיע הזמן שהקדוש ברוך הוא רוצה שיתגלה חכמה זו בעולם, אזי נותן בלב איזה חכם שיגיע אל חכמה זו, עד שמתגלה בעולם (שיחות הר"ן סי' ה'), אבל מחמת שהחכמה יוצא מבני אדם הנמצאים כאן למטה בזה העולם, לכן היא נקראת "חכמה תתאה", והנה עיקר השלימות הוא לקשר חכמה תתאה אל חכמה עלאה, היינו למצוא את חכמת התורה בתוך כל החכמות של זה העולם התחתון, כי בוודאי אם יסתכל האדם היטיב ימצא את חכמת התורה בכל פרט ופרט שבזה העולם, ויקשר הכל אל התורה הקדושה, כי הלא לכל המצאה חדשה, צריכין לחדש המון הלכות ופסקים הנוגעים אל ענין זה, איך להשתמש בה

על פי התורה, ואיך לקשר אותה אל עבודת השם יתברך, ולכן זהו עיקר התכלית לקשר חכמה עלאה ביחד עם חכמה תתאה, והוא כמו לימוד התלמיד מפי הרב, כי בלב הרב נמצא חכמה עליונה וקדושה מאד, שהיא בחינת חכמה עלאה, הנקראת יו"ד, כי יו"ד על שם החכמה (וכמו שפירש"י על הפסוק אז ישיר עיין שם), והתלמיד יש בו חכמה תתאה, כי יש לו איזה שכל כשהוא לעצמו, והיא נקראת למ"ד על שם שצריך ללמוד מפי הרב, וגם הצורה של האות ל' היא כמו מגדל הפורח באויר (הגינה ט"ו), כי הלב פורח באויר ושומע מה שהרב אומר, והוא צריך להטות את לבו היטיב אל דברי הרב כדי להכניס בו חכמה עלאה, ואז שניהם מתקשרים ביחד, ונעשה חיבור ל"י, היינו קישור חכמה תתאה אל חכמה עלאה, אבל אם אין האדם מחבר חכמה תתאה אל חכמה עלאה, ואין התלמיד משים לב לדברי הצדיק, אזי נפרד שכלו וחכמתו מהשם יתברך ומתורתו הקדושה, והאדם נשאר חסר וריק מחכמה עלאה לגמרי, ועיקר תיקונו על ידי התקרבותו והתקשרותו אל הצדיק האמת וכמו שממשיך רביז"ל הלאה.

ואומר רביז"ל, אבל הצדיקים אמתים. הם מקשרים חכמה תתאה בחכמה עלאה, פי שיתן של הצדיקים אמתים. שהם משיחין ומספרים שיתת חליו, היא קרה מאד מאד, וכמו שאמרו רבותינו, זכרונם לברכה (עבודת-זרה יט): 'שיתתן של תלמידי- חכמים צריכין למוד', פי הצדיק האמתב ונה עלמות התרביו, ומגביה חכמה תתאה ומקשרה לחכמה עלאה על-ידי שיתתו וספורי דבריו, שמדבר עם המון-עם, פי השכל של המון-עם שאינם מקשרים אותו להשם יתברך, הוא נפרד מחכמה עלאה, אבל הצדיק האמת מקשר השכל של המון, אפלו השכל והחכמה של הרשע להשם יתברך, וזה ענג. מה שהצדיקים מדברים עם אנשים שאינם הגונים או אפלו עם

עכו"ם (אך פשמודבר עם עכו"ם, אַז הצדיק מוציא הטוב ממנו, והוא נשאר אפס וריק, שזה בחימת מה שהרג משה את המצרי), פי פשהצדיק מדבר עם רשעים, והצדיק מגביה שכלו ומקשרו להשם ותברך, אַזי מעלה ומקשר שכלם ממקום שהם להשם ותברך פי הצדיק האמת מצמצם שכלו, ומדבר עם בחכמה נפלאה ובמלאכה גדולה, ומקשר כל הדבורים להשם ותברך, ועל-ידי-זה מביאם לידי תשובה, וזה בחימת (דברים ל"ג): "והם תכו לרגלך ישא מדברתיך", ודמש רבותינו, זכרונם לברכה (בבא-בתרא ח): 'אלו תלמידי-חכמים שהולכים ומכתתים רגליהם מעיר לעיר ונושאים ונותנים בדבריו של מקום' פי הצדיקים האמתים. מדברים לפעמים עם רשעים ומספרים עמהם מעסקי מלחמות וכיוצא בזה מעסקי העולם, אך הוא מלביש בזה האור הגדול של התורה, פי הוא מלביש אור התורה בלבושים שונים זה מזה, עד שמלביש בדברים הללו, והאור התורה מתלבש בצרופים אחרים פי אם היה הצדיק מדבר תכף תורה בפרוש עם הרשע, היה יכול להתפקר יותר והיה נעשה רשע יותר, פי 'צדיקים ילכו בם ופושעים פלו בם' (הושע י"ד) פי 'זכה-נעשה לו סם חים. לא זכה-נעשה לו סם מות' (יזמא עב): ועל-פן אם היו מגלין לו תורה פמות שהיא, היה מתפקר יותר, פי היה נעשה אצלו סם מות, חס ושלום, פי הוא רחוק מן התורה ועל-פן צריכין להלביש לו התורה בצרופים אחרים וכמו שמצינו בתלמי המלך, פשהושיב שבעים ושונים קנים, ונתן השם ותברך בלב כל אחד ואחד להלביש התורה בצרופים אחרים, וכתבו: 'אלקים ברא בראשית' וכו' (מגלה ט), וכמו שפרש רש"י שם פי אם היו פותבין התורה פמות שהיא, היה מתפקר יותר וכו' ועל-פן צריכין הצדיקים האמתיים לדבר עם הקמון שיחת חליו, והם מלבישין בהם התורה, והם מקשרים אותם באלו הדבורים ממקום שהם, פי הם אינם רחוקים מאלו הדבורים והספורים, ששהצדיק מדבר עם, ועל-ידי-זה מקשר אותן ומעלה אותן להשם ותברך וזה בחינת שהוא נושא ונותן בדבריו של מקום, דהינו שהוא מדבר עם כל אחד לפי מקומו במקום שהוא, והוא נושא אותן הדבורים ונותן אותם להשם ותברך, פי הוא מקשרם לשרשם, לבחינת חכמה עלאה נמצא ששהצדיק האמת מקשר חכמה תתאה עם חכמה עלאה.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה זהו עוצם מעלת חכמת הצדיק, שכבר זכה לחכמה עלאה שהיא חכמת התורה הקדושה, מרוב התמדתו ויגיעתו בלימוד תורה הקדושה ימים ושנים

רבות, ומרוב חכמתו יודע לקשר כל דבר אל התורה הקדושה, אפילו שיחות חולין וסיפורי העולם, כי יודע איך למצוא תורה בתוך כולם, ולכן שיחתן של תלמידי חכמים צריכין לימוד (ע"ז י"ט), כי כשהם מדברים אפילו שיחות חולין, מלבישים בתוך שיחתן תורה עמוקה ומי שמטה אזנו היטיב יכול לשמוע בשיחתם דברים נוראים ונפלאים מאד, וזה מה שמצינו לפעמים הצדיקים מדברים ומשיחים שיחות חולין וסיפורי דברים עם רשעים, ואינשי דלא מעלי, ויש בני אדם המהרהרים אחריהם, איך מגיע שהצדיק ידבר עם אנשים כאלו? אבל באמת אסור לשאול שאלות על התנהגות הצדיקים, וכל המהרהר אחר רבו כמהרהר אחר השכינה, כי הצדיקים יש להם כוונה שלימה במה שהם מדברים עם אנשים כאלו, ובמה שמספרים סיפורים של מה בכך עם ההמון עם, כי בזה מכנים בהם הרהורי תשובה ומחשבות של אמונה, ולאט לאט מחזיר אותם בתשובה שלימה, וכמו שהתנהג רביז"ל עם האפיקורסים הגדולים שהיו באומאן, כי היו כמה צדיקים קדושים שרצו לשבת באומאן כמו הרה"ק רבי יעקב שמשון משיפטיווקע זי"ע והרה"ק מבארדישטוב זי"ע ועוד, אבל כולם נתגרשו על ידי האפיקורסים הגדולים שהיו שם, שהיה להם בסיס שם, ורביז"ל קרא אותם מצח הנחש, אבל כשבא רביז"ל ודיבר עמהם בשפה שלהם, וישב ושיחק עמם שאך-מאט, על ידי זה החזיר אותם בתשובה, ופעם מצא אנ"ש את רביז"ל יושב ומשחק עמהם שאך-מאט, ואחר שהלכו שאל ר' נפתלי ז"ל את רביז"ל, רבי, איזה שייכות יש להם עמכם? וענה ואמר לו רביז"ל, ואיזה שייכות יש לכם עמדי? אתם כמו נוצות שעל הבגד, שכשנפח עליהם מיד פורחין ונסתלקין מעליו (חיי מוהר"ן סי' ר"ח), כי הצדיק

יש לו שפה לכל אחד ואחד כפי דעתו וחכמתו, בבחינת (במדבר כ"ז) איש אשר רוח בו, שיודע להלוך נגד רוחו של כל אחד ואחד, ולכן אסור לשאול קושיות או לקבל חלישות הדעת, כשרואים הצדיק מתנהג עם כל אחד ואחד בצורה אחרת, ומדבר עם כל אחד ואחד באופן אחר, כי הצדיק מוכרח להנהיג כל אחד ואחד כפי דעתו וחכמתו, ואם לא היה מתפקד יותר, וכמו שהזקנים ששינו לתלמי המלך את התורה כפי דעתו, ואם לא היו משנים לא היה יכול לקבל אותו כלל, וכן הצדיק מתנהג עם כל אחד ואחד, ולכן אין לדמות אחד להשני, רק כל אחד יתנהג כפי ששמע וקיבל מן הצדיק, ולא יבלבל את עצמו מאחרים כלל.

וממשיך רביו"ל, ובשביל זה פשה צדיק נפטר מן העולם, חס ושלום, אז יש צער גדול להשם תברך, כי השם יתברך אינו רוצה במיתתו של רשעים, פי-אם בטובתו, שזכו לשבת בתשובה, והצדיק היה מקשר ומעלה אותן להשם תברך והיה משיכן בתשובה וכנ"ל, פי הוא מקשר חכמה תמאה בחכמה עלאה וכנ"ל וזה שמובא במדרש (ובסוטה יג): 'פד מית משה רבנו, צוח קדשא בריך הוא: וי מי יקום לי עם מרעים' לי דיקא, בחינת חכמה עלאה וחכמה תמאה שהם בחינת למד יוד, בחים לי, הינו מי יקום ויעלה ויקשר בחינות לי, הינו חכמה תמאה עם חכמה עלאה, עם מרעים-הינו שהיא מעלה החכמה תמאה מכל הרעים שבעולם, ומקשרם להשם יתברך, ומעלה אותה לחכמה עלאה שזה בחינת לי, בחים התקשרות חכמה תמאה עם חכמה עלאה כנ"ל פי משה רבנו, עליו השלום, בודאי היה יכול זאת מאד, להעלות בחים ה-חכמה תמאה מכל הרעים ורשעים שבעולם וכנ"ל ועל-כן העקר לקשר עצמו לצדיקים אמתיים, פי הצדיק מגביה ומקשר חכמה תמאה לחכמה עלאה כנ"ל, ואזי מפגימת הלבנה נעשה מלוי הלבנה וזהו: "פי הנה המלכים נועדו עברו יחדו", 'פד מלכים אידמנו תרויהו ברעותא קדא, פדין וכו' פלהו מארי דדינא אתפפין ואתעברו מעלמא' וכו' (פמו שפתוב בזהר ויגש ה"ל) ואזי הוא בחים (מלכים-א ה): "ותרב חכמתו שלמה", ותרגמו: 'ואתרביאת סהרא', דהינו שנתמלא

פגימת הלבנה וכנ"ל נאזי נמתקין פל הדינם. ונתפפרין פל העוונות, (כמוכא
בזהר הנ"ל ובכמה מקומות, שעקר המתקת הדינים וכפרת העוונות ושלמות
פל האורות ומלוי פגימת הלבנה נתקון פל העולמות-הכל הוא על-ידי
שנותחבר עולם התחתון בעולם העליון, ושהם בחינות חכמה תתאה וחקמה
עלאה כנ"ל וכל זה על-ידי הצדיק, שמקשר חכמה תתאה בחכמה עלאה
על-ידי שיתתו, שמלבש אשר התורה בספרי דברים וכנ"ל.

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה הצדיק מוסר נפשו כל ימי חייו
להחזיר נשמות ישראל אליו יתברך, ולגלות אמתת מציאותו
יתברך לכל באי עולם, וזהו כל עסקו בכל ימי חייו, לגלות
ולפרסם אלקותו יתברך לכל אחד ואחד, עד שלא ישאר
אחד בכל העולם כולו שלא יכיר אמתת מציאותו יתברך,
ולכן בהסתלקות הצדיק, הקדוש ברוך הוא כביכול מקונן
עליו, וי מי יקום לי עם מרעים, היינו מי יעסוק בעסק קדוש הזה של
"לי" לקשר תתאה בחכמה עלאה, ולגלות לכל הבריות את
אמתת מציאותו יתברך, וזה היה עסקו של משה רבינו בכל
ימי חייו לקרב כל נשמות ישראל אליו יתברך, ואפילו אחר
שפגמו ישראל בכמה מיני פגמים, בעגל ובמרגלים ובעדת
קרח וכו', לא הפסיק משה רבינו מלהתפלל עליהם
ומלהחזירם בתשובה, וזה צריך להיות עיקר עבודת האדם
תמיד, להכיר את עוצם המסירת נפש שיש להצדיק בשביל
כל אחד ואחד, ולהכיר לו טובה בכל מה שעושה, כי הוא
מוסר ומקריב מזמנו היקר, ומוריד עצמו אל כל מיני בון
וליכלוך כדי לטהר את האדם ולקרב אותו אל השם יתברך,
וכמו שהתבטא פעם רביז"ל בענין עסקו עם הבריות לקרב
אותם אל השם יתברך, את דברי דוד המלך עליו השלום
(ברכות ד.) "ואני ידי מלוכלות בדם ובשפיר ובשליא די לטהר
אשה לבעלה", כי זה עסק קשה מאד, והצדיק מוכרח להוריד

עצמו אל כל הירידות והנפילות של בני אדם, ולשמוע מה שעובר עליהם, וליתן להם עצות נכונות על כל דבר, אבל הירידה היא לצורך עליה, כי אחר כך הוא מעלה אותם אל מדריגה עליונה מאד, אבל העיקר שיזכור האדם זאת תמיד כל ימי חייו, ואף פעם לא ישכח את הטובות שעשה לו הצדיק, כי אחרת הוא נקרא כפוי טובה, מה שזה מדה גרועה עד מאד, עד שיש אלו שלא מספיק שאינם זוכרים את הטובה שקיבלו מן הצדיק, אלא גם כופרים בו, ומחזירים לו רעה תחת טובה, ומדברים עליו כל דבר אסור, כאילו לא מכירים אותו כלל, וזה פגם גדול מאד, כי איך תשכח איך שהיית נראה לפני שבאת אל הצדיק, ואיך הצדיק העלה אותך אל מקום שהעלה אותך, ולמה לא תכיר לו טובה? ולכן מצינו בהמ"ח דברים שהתורה נקנית בהם (אבות פרק ו'), הדבר האחרון שכלול מכולם הוא "האומר דבר בשם אומרו", היינו אם קבלת דברי תורה ולימודי אמונה מפי איזה צדיק, תמיד תגיד דבר בשם אומרו, ותזכור היטיב מאיפוא קבלת את זה, כדי שאחרים גם כן ילכו אל אותו מעיין וישתו משם, וזה מראה שאתה מכיר טובה ממי שקבלת אותו, ועל ידי זה התורה יתקיים אצלך, מה שאין מי שאינו מכיר טובה ואינו אומר דבר בשם אומרו, רק אומר בשם עצמו, כאילו הוא חידש והשיג הכל מעצמו, בוודאי לא יהיה התורה קנוי אצלו ולא ישאר בו כלל, ולכן אשרי מי שזוכה תמיד לכבוד ולייקר את הצדיק ואת הרב שזוכה לקבל תורה ממנו.

ומסיים רביז"ל עם הפסוק שהתחיל, וזוהו: וַיִּזְכֹּר אֱלֹקִים אֶת, וידבר - שֶׁשָׁנָן זְיוֹג וְהִתְקַשְׁרוּת, כְּמוֹ: רְאוּהָ מְדַבֶּרֶת (פְּתוּבוֹת יג) אֱלֹקִים אֶת - זֶה בְּחִימָה תְּתַאֲהָ וְחֻכְמָה עֲלָאָה אֱלֹקִים-בְּחִינַת חֻכְמָה תְּתַאֲהָ, כְּנֻדָּע,

את-זה בחינת חכמה עלאה, בחים: "את השמים" (עין תקון כב) הינו לזוג ולקשר חכמה תתאה בחכמה עלאה, זה נעשה על-ידי בחים: הדברים האלה לאמר-הינו על-ידי הצדיק שמלביש הדברים האלה, הינו דבורי התורה הוא מלביש בספרי דברים לאמר-ישון הלבושה, כמו שכתוב (איכה ב): "בצע אמרתו", שפרשש לבוש, ועל-ידי שהצדיק מלביש אור התורה בספרי דברים, על-ידי-זה מקשר חכמה תתאה עם חכמה עלאה וכנ"ל: עד כאן לשון רביז"ל:

והסביר מוהרא"ש נ"י, כי הנה רביז"ל מלביש את כל ההשגה הנ"ל בתוך הפסוק הכתובה לפני עשרת הדברות, כי בתוך השגה זאת כלול כל סוד קבלת התורה, וקיום האדם ברוחניות ובגשמיות, כי בשעה שאדם מקורב ומקושר אל צדיק אמיתי, ומכניע עצמו מלפניו כדי לקבל ממנו חכמה עלאה וחכמה תתאה, אזי יתקיים התורה אצלו, ויזכה להכנים דברי תורה בלב, מה שאין כן כשאדם בועט ברבו וכופר במה שלימד אותו, זה מוריד אותו אל שאול תחתית רחמנא ליצלן, ולא יתקיים אצלו התורה כלל, ולא זכו עם ישראל לקבל את התורה בהר סיני, אלא על ידי שסילקו את כל החכמות שלהם וקיבלו את דברי משה רבינו בתמימות ובפשיטות גמור (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' קכ"ג), שזהו הסוד של הר סיני בעצמו, שהחזיק את עצמו שפל ונבזה משאר כל ההרים, ולכן דייקא עליו ניתנה התורה, ללמד שאין התורה נקנית אלא אצל מי שמחזיק את עצמו בענוה ושפלות, ומכניע את עצמו תחת רבי וצדיק שילמד אותו דרכי התורה הקדושה, ולכן אשרי הזוכה להתקרב ולהתקשר אל רבי וצדיק אמיתי שיגלה לו לימודים אמיתיים בתורה הקדושה, עד שיזכה להתדבק בו יתברך באמת בזה ובבא לנצח, אשרי לו ואשרי חלקו.

וקישר מוהרא"ש נ"י את ענין הנ"ל לפרשת השבוע בקשר נורא ונפלא מאד, כי הנה מצינו בפרשת השבוע את ענין קידוש הלויים, וכמו שכתוב (במדבר ג' י"א) ואני הנה לקחתי את הלויים מתוך בני ישראל וגו' והיו לי הלויים, כי לי כל בכור וגו' לי יהיו אני הוי"ה, וכן להלן (פסוק מ"א) ולקחת את הלויים לי אני הוי"ה וגו' והיו לי הלויים אני הוי"ה, וכמה וכמה פעמים התורה הקדושה חוזרת על תיבת "לי" בענין קידוש הלויים, ומהו המובן בזה? אבל על פי דברי רביז"ל מובן הענין מאד, כי שבט הלוי נבחר מכל שבטי ישראל להיות נושאי הארון והמשכן, ולהקים אותו בכל מקום בואם, והיו משרים את השכינה בישראל, ולכן נתקדשו ביותר בענין הנ"ל של "לי", שהוא קישור חכמה עלאה וחכמה תתאה, כי זה היה ענין הקמת המשכן בכל מקום בואם, להוריד את השכינה הקדושה לאותו מקום, ולגלות איך שגם במדבר שממה מקום נחש שרף ועקרב וצמאון יש התגלות אלוקתו יתברך, ולכן הלויים שעסקו בזה ביותר, נתקדשו "לי" והיו לי הלויים, והבן.

וזהו גם מה שמצינו בסוף הפטרת השבוע (הושע ב') וארשתוך לי לעולם, וארשתוך לי בצדק ובמשפט ובחסד וברחמים, וארשתוך לי באמונה וידעת את הוי"ה, ונוהגים לומר פסוקים אלו בשעת הנחת התפילין הקדושים, כי לעתיד לבא כשיהיה הגאולה וימלא הארץ דיעה את ה' כמים לים מכסים, אזי יהיה ביכולת של כל אחד לקשר חכמה עלאה וחכמה תתאה, ולהכיר אותו יתברך מכל פרט ופרט של הבריאה, וגם היום כפי שממשיכים על עצמו המוחין של התפילין הקדושים שהם המוחין של דביקות (ליקוטי מוהר"ן חלק א' סי' ל"ח), כן

זוכה לקשר חכמה עלאה בחכמה תתאה, ולמצוא אלקותו
יתברך בתוך כל פרט ופרט, ולכן חוזרת הפסוק ג' פעמים
וארשתיך לי וגו', ללמד אותנו שצריכין למצוא אותו יתברך
בכל מדריגה ומדריגה שאנחנו נמצאים, ולהכליל הג' עולמות
עשיה יצירה ובריאה בעולם האצילות, שהיא עצם גילוי
שכינת עוזו יתברך, וכדוגמת החתן שאומר להכלה הרי את
מקודשת "לי" וכו', כי בהתחתנותם ביחד, נעשים גוף שלם,
והרי מתקשר חכמה עלאה בחכמה תתאה, שהאדם זוכה
למצוא אלקותו יתברך בתוך כל חיי הגשמיים שלו, בביתו
עם אשתו ועם ילדיו, וזוכה להיות חים טובים באמת, והשם
יתברך יזכינו להתדבק בו באמת, ולהיות מקושרים לצדיקים
אמיתיים כל ימי חיינו, עדי נזכה לקבל את התורה מחדש
לגמרי ולחזור בתשובה שלימה לפניו יתברך מעתה ועד
עולם אמן ואמן.

